

Samenvatting Impactanalyse selectieve inzameling luierafval bij burgers en bedrijven in Vlaanderen

Dit onderzoek bevat de maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) van vijf mogelijke selectieve inzamelingsscenario's in Vlaanderen van zowel huishoudelijk afvalluiers als luierafval van bedrijven (kinderdagverblijven, onthaalouders en woonzorgcentra) met bestemming recyclage.

De MKBA gaat verder dan een gewone kosten-batenanalyse: naast de financiële impact worden ook de impacten op milieu en op sociaal vlak berekend. De resultaten worden omgezet in eenzelfde eenheid 'EUR'. De som van deze parameters is uiteindelijk de weergave van het welzijn van een gemiddelde burger: een negatieve MKB is een kost voor de maatschappij, een positieve MKB is een baat voor de maatschappij.

Daarnaast werd op basis van marktonderzoek, interviews en literatuur ook een kwalitatief onderzoek uitgevoerd om de belangrijkste belemmeringen en opportuniteiten te selecteren om de participatiegraad te verhogen en om de kwaliteit van het aangeboden luierafval te kunnen garanderen.

De studie werd uitgevoerd door RDC-Environment in samenwerking met Thingit en begeleid door vertegenwoordiging van de recyclagesector (Denuo), de luiersproducenten in Vlaanderen en in Europa (EDANA) de lokale besturen in Vlaanderen (VVSG) en OVAM.

De 2 luiersrecyclagetechnologieën die vandaag operationeel zijn in Europa, Elsinga en Fater, werden in de analyse meegenomen als mogelijke recyclagetechnologie in Vlaanderen. Het referentiescenario is verbranding als restafval.

Een selectieve inzameling van het huishoudelijk luierafval zorgt voor een maatschappelijke kost. Daarbij zijn de brengsystemen wel een stuk goedkoper dan huis-aan-huis inzameling. Bij huis-aan-huis inzameling is transportkost doorslaggevend, bij brengsystemen is het de sociale kost (verplaatsing naar het collectiepunt of RP). In alle 3 berekende scenario's is er een milieubaat: de vermeden verbranding van het luierafval en de netto milieubaat van het verwerkingsproces zijn grote milieubaten (groter dan andere milieukosten zoals het transport of productie van collectiepunten).

Selectieve inzameling van luierafval bij bedrijven (kinderdagverblijven, onthaalouders en woonzorgcentra) levert een maatschappelijke baat op. Vooral de inzamelkost in dit scenario is veel lager. De route bestaat uit een beperkt aantal collectiepunten die elk een relatief grote hoeveelheid luierafval inzameling aanbieden. Bovendien zijn de ophaalpunten ook op voorhand gekend. Deze beide elementen samen zorgen ervoor dat de inzamelronde sterk geoptimaliseerd kan worden. De economische impact wordt goedge maakt door positieve milieu-impact (minder verbranding, het op markt zetten van recyclaten) en een positieve sociale impact door jobcreatie.

Het scenario van gezamenlijke inzameling van huishoudelijk en bedrijfsluierafval zorgt voor een beter resultaat maar leidt uiteindelijk nog steeds tot een maatschappelijke kost. De gezamenlijke inzameling door middel van collectiepunten naast de kinderdagverblijven waar twee typen containers staan, zorgt voor een daling van de maatschappelijke kost. Alle scenario's leveren een milieubaat op en zorgen voor een netto vermeden uitstoot van broeikasgassen (in CO₂-eq/ton).

De totale hoeveelheid huishoudelijk luierafval in Vlaanderen is geschat op 51.083 ton/jaar (30.177 baby + 20.906 incontinentiemateriaal). De totale hoeveelheid luierafval van bedrijven is geschat op 23.821 ton/jaar (kinderdagverblijven/onthaalouders en woonzorgcentra). Voor een maximale participatie is prijsverschil t.o.v. restafval belangrijk. Gewichtsdiëtar zal een grotere impact hebben, dan volumediëtar omwille van het hoog soortelijk gewicht van het luierafval. Comfort bij de afvalinzameling, communicatie, het bekendmaken en overtuigen van gebruikers om deel te nemen aan de selectieve inzameling is eveneens belangrijk voor de participatie hoog te houden. Communicatieacties naar de afvalinzamelaars en opleiding van het verzorgend personeel zijn ook essentieel om de lage verontreinigingsgraad van de luierstroom aan te houden of stelselmatig te verkleinen. Vooral bij woonzorgcentra zal een overgangperiode moeten voorzien worden in geval van selectieve inzameling, zodat zij zich praktisch kunnen organiseren en ook het meerjarig raamcontract met afvalinzamelaars kan aangepast worden.

Meer info kunt u vinden in het finale rapport.